

TURBOMECANICA

Bd. Iuliu Maniu Nr. 244 Sector 6 Cod Poștal 061126 București – Romania

Tel.: (+4) 021 434 07 41 Fax: (+4) 021 434 09 21; (+4) 021 434 31 65

Cod Registrul Comerțului J40/533/1991

Cod Fiscal RO3156315 Cod Unic de Înregistrare 3156315

Capital Social subscris integral vărsat 36.944.247,50 RON

www.turbomecanica.ro; e-mail: office@turbomecanica.ro

RAPORT ANUAL AL CONSILIULUI DE ADMINISTRATIE AL TMB PE ANUL 2015 CONFORM REGULAMENTULUI CNVM NR.1/2006

SC TURBOMECANICA SA, este o persoana juridica romana avand forma juridica de societate pe actiuni de tip deschis conform Actului Constitutiv si reglementarilor aplicabile, cu capital integral privat si actiunile tranzactionate pe Bursa de Valori Bucuresti.

Domeniul de activitate al societatii este exclusiv productiv si conform clasificarii activitatilor din economia nationala obiectul principal de activitate este fabricarea si reparatia de motoare si ansamble mecanice pentru avioane si elicoptere – COD CAEN 3030.

Societatea isi desfasoara activitatea intr-un mediu puternic concurential dupa principiile larg recunoscute ale guvernanței corporative, in conformitate cu legislatia romana, legislatia Uniunii Europene si cu practicile internationale furnizand pe pietele interne si externe produse si servicii atat in domeniul apararii cat si in domeniul aviatiei civile.

Istoria sa cuprinde mai multe etape de inceput, a trecut prin etape de diversificare si dezvoltare, dar si prin perioade si etape de restructurare, de caderi, de cautari, de noi incepaturi, dar in tot acest timp a functionat in conditii de continuitate in industria de aviatie si de aparare.

Programul de restructurare tehnica si de reamplasare a fluxurilor tehnologice, initiat cu mai multi ani in urma si de valorificare a activelor disponibilizate ca urmare a reorganizarii societatii au inceput sa produca efecte si sa constituie baza solida prin care societatea se poate reechilibra in scurt timp.

Intreaga activitate financiar-contabila a avut in vedere respectarea urmatoarelor principii:

- principiul prudentei;
- principiul permanentei metodelor ;
- principiul continuitatii activitatii;
- principiul independentei exercitiului;
- principiul intangibilitatii bilantului de deschidere a exercitiului;
- principiul necompensarii;
- principiul prevalentei economicului asupra juridicului

Contabilitatea S.C. Turbomecanica S.A. este principalul instrument de cunoastere, gestiune si control a patrimoniului, asigura inregistrarea cronologica si sistematica a informatiilor, prelucrarea si pastrarea acestora, oglindind situatia reala a patrimoniului si a rezultatelor obtinute.

Societatea conduce contabilitatea in partida dubla, intocmeste rapoarte lunare, trimestriale, la finele anului prezentand bilant contabil.

Inregistrările contabile se fac cronologic si sistematic potrivit planului de conturi si normelor in vigoare, orice operatie patrimoniala fiind consignata intr-un document justificativ.

In plus Serviciul Financiar Contabilitate este astfel organizat incat sa permita obtinerea unui proces de raportare financiara de inalta calitate. Rolurile si responsabilitatile sunt definite in mod specific si este aplicat un proces de control in scopul asigurarii corectitudinii si exactitatii procesului de raportare financiara.

Prezentarea rezultatelor anului 2015, se regaseste in situatiile financiare ale anului, intocmite in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara (IFRS) din care evidențiem cateva aspecte:

A. SITUATIA REZULTATULUI GLOBAL

DENUMIRE	2015	2014
Venituri	69.141.032	53.675.358
Alte castiguri si (pierderi)	(14.985.665)	(2.363.784)
Variatia stocurilor	2.529.251	(162.517)
Materii prime si materiale	(15.864.137)	(12.999.635)
Cheltuieli cu beneficiile angajatilor	(22.301.787)	(17.977.039)
Cheltuieli cu deprecierea activelor	(5.445.365)	(4.376.236)
Costuri financiare, net	(3.385.665)	(4.531.530)
Alte cheltuieli operationale	(6.399.707)	(6.343.691)
Castiguri/Pierderi din vanzari de active destinate vanzarii	115.948	(12.742.291)
Profit/(pierdere) inainte de impozitare	3.403.905	(7.821.365)
Impozitul pe profit	(431.310)	
Impozit pe profit amanat	874.664	4.266.896
Profitul/(pierderea) anului	3.874.259	(3.554.469)
Alte venituri globale, nete de impozit		
Diferente favorabile din reevaluare	-	3.951.110
Impozit pe profit amanat		(1.058.756)
(Pierdere) / Castig actuarial aferent planului de beneficii determinate	238.668	
Alte venituri globale totale	238.668	2.892.354
Rezultatul global al anului	4.085.927	(662.115)

B. SITUATIA POZITIEI FINANCIARE

DENUMIRE	2015	2014
Active pe termen lung		
Imobilizari corporale	55.047.738	54.924.522
Imobilizari necorporale	8.930.542	10.445.422
Alte active	1.000	
Total active pe termen lung	63.979.280	65.369.944
Active circulante		
Stocuri	23.951.055	29.736.898
Creante comerciale	2.250.180	2.143.829
Alte creante	2.396.696	1.047.431
Numerar si echivalente de numerar	7.118.858	11.903.023
Active destinate vanzarii	10.638.705	11.120.396
Total active circulante	46.355.494	55.951.577
Total active	110.334.774	121.321.521

DENUMIRE	2015	2014
Capitaluri proprii si datorii		
Capital si rezerve		
Capital emis	1.024.571.055	1.024.571.055
Rezerve	80.140.683	80.544.931
Rezultat reportat	(1.068.502.598)	(1.072.992.773)
Total capitaluri proprii	36.209.140	32.123.213
Datorii pe termen lung		
Imprumuturi	4.905.781	7.997.601
Datorii cu impozitul amanat	3.862.833	4.737.497
Provizioane	968.649	1.494.810
Alte datorii pe termen lung	3.474.291	5.933.564
Total datorii pe termen lung	13.211.554	20.163.472
Datorii curente		
Datorii comerciale si alte datorii	4.145.741	6.770.404
Imprumuturi	44.518.895	47.643.105
Impozit profit curent	431.310	
Provizioane	2.558.999	1.565.401
Venituri inregistrate in avans	515.658	4.953.313
Alte datorii curente	8.743.477	8.102.614
Total datorii curente	60.914.080	69.034.837
Total datorii	74.125.634	89.198.309
Total capitaluri proprii si datorii	110.334.774	121.321.521

C. ACTIUNEA TURBOMECHANICA

DENUMIRE	2015	2014
Numar de actiuni	369.442.475	369.442.475
Valoare nominala pe actiune	0,10	0,10
Valoare contabila pe actiune	0,098	0,08
Pret mediu pe actiune	0,031	0,03
Profit net pe actiune	0,01	-0,009
Valoare de piata pe actiune la sfarsitul perioadei	0,034	0,03
Capitalizarea Bursiera	12.561.044	10.713.832

D. INDICATORI MACROECONOMICI

DENUMIRE	2015	2014
Inflatia	-0,6	1,07
Curs mediu de schimb euro	4,44	4,44
Curs mediu de schimb dolar	4,01	3,35
Curs mediu de schimb GBP	6,13	5,51

E. CIFRA DE AFACERI PE SEGMENTE

DENUMIRE	2015	2014
Cifra de afaceri, din care:	69.141.032	53.675.358
Repere si piese de aviatie	8.787.712	9.919.690
Reparatii curente motoare	59.646.134	42.815.399
Altele	707.186	940.269

Din cele prezentate mai sus se evidențiază faptul că în anul 2015 S.C. TURBOMECHANICA S.A a desfășurat o activitate profitabilă realizând un profit brut de 9,75 mil. lei și un profit net de 3,84 mil. lei, profit obținut în condițiile în care societatea a realizat venituri totale de 76,7 mil. lei pentru care a cheltuit suma de 73,3 mil. lei.

Ponderea cea mai mare a acestor venituri, respectiv 90,1% a fost realizată din activitățile productive specifice profilului de fabricație al societății.

În ceea ce privește cifra de afaceri, aceasta prezintă un nivel de realizare de 69.141.032 cu 28,4% mai mare decât programul aprobat de AGA pentru anul 2015 și cu 28,9% mai mare față de realizările anului 2014, și se explica prin realizarea în partea finală a anului a unor comenzi suplimentare destinate M.Ap.N.

Profitul brut realizat de societate în relație cu cifra de afaceri determină o rata a rentabilității societății de 4,92%, dar rata marjei brute din exploatare, care masoara nivelul rezultatului brut din exploatare independent de politicile financiare, de investiții, de incidenta fiscalității și a elementelor exceptionale, se situează la un nivel de 14,1%.

Faptul că rata marjei brute din exploatare este pozitiva demonstrează că societatea a recuperat aptitudinea proprie a activității de exploatare de a genera profit și de a crește productivitatea muncii, baza solidă în acțiunile de micsorare continuă a gradului de indatorare a societății, a recuperării echilibrului financiar și distribuirii de dividende.

Din rezultatul net al exercițiului finanțier pe anul 2015 în suma de 3.847.259 lei s-a constituit rezerva legală, în valoare de 170.195 lei, diferența urmand să acopere pierderea contabilă înregistrată în perioada precedenta.

F. INVENTARIEREA PATRIMONIULUI

Tinând cont de prevederile Legii contabilității, de Standardele Internationale de Raportare Financiară, ale Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierei de natură activelor, datorilor și capitalurilor proprii, inventarierea s-a desfășurat în anul 2015 în baza Deciziilor nr. 296/22.10.2015, pentru inventarierea anuală a mijloacelor fixe și a obiectelor de inventar, a Decizie nr. 295/22.10.2015, pentru inventarierea anuală a materiilor prime, materialelor, producției neterminate, produse finite, rebuturi, ambalaje, marfuri și Deciziei nr. 303/26.10.2015, pentru inventarierea anuală a activelor, furnizorilor și creditorilor.

Rezultatele inventarierei anuale au fost consemnate în Procesul verbal de Inventariere anuală a SC TURBOMECHANICA SA, înregistrat sub nr. 1008/24.02.2016.

Disponibilitățile aflate în conturi la banchi la 31.12.2015 au fost reconciliate cu documentele de evidență contabilă, iar disponibilitățile în valute au fost evaluate la cursul BNR la acea dată.

G. ORGANIZAREA GESTIUNILOR DE VALORI, A EVIDENTEI CONTABILE ANALITICE SI SINTETICE

Gestiunile de valori materiale sunt organizate in functie de natura acestora pe categorii si locuri de depozitare sau folosinta astfel:

- mijloacele fixe sunt organizate cantitativ – valoric;
- materii prime, obiecte de inventar, materiale consumabile sunt organizate pe magazii la nivelul societatii prin metoda cantitativ valorica.

Contabilitatea valorilor materiale se tine prin folosirea inventarului permanent, iar controlul este exercitat in conformitate cu O.M.F.P. nr. 2861/09.10.2009

H. CALITATE

I. Pe parcursul anului 2015 in domeniul **asigurarii calitatii** s-au intreprins urmatoarele actiuni:

1. Pentru a se alinia cerintelor standardelor de referinta, autoritatilor de reglementare si ale clientilor sai si pentru a implementa modificarile organizatorice aplicate in acest an in TMB, entitatile structurale TMB au intervenit asupra urmatoarelor documente ale Sistemului de management al calitatii / management al mediului:

- ◆ S-au elaborat/revizuit **42Proceduri Generale** inclusiv **Anexe Independente**
- ◆ S-au elaborat/revizuit **20Standarde de Firma** inclusiv **Anexe Independente**
- ◆ S-au elaborat/revizuit **61Instructiuni de Lucru** inclusiv **Anexe Independente**
- ◆ S-a revizuit **Memoriul de Prezentare al Organizatiei de Productie TMB**, necesar autorizarii civile a TMB, de catre **Autoritatea Aeronafta Civila din Romania**, pentru fabricatia produselor destinate programului **AgustaWestland**, in contextul dezvoltarii relatiei contractuale cu acest client
- ◆ S-a revizuit **Planul Calitatii cod PQ S-0002** aferent relatiei contractuale cu clientul **AgustaWestland (Finmeccanica S.p.A. - Helicopters Division)**
- ◆ S-a revizuit **Planul Calitatii cod PQ S-0008** aferent relatiei contractuale cu clientul **Rolls-Royce**
- ◆ S-au elaborat **3 Planuri Calitate Sistem** inclusiv **Planuri Calitate Produs** pentru a raspunde prevederilor contractuale ale clientului **M.Ap.N.**, cu privire la fabricatia/reparatia produselor realizate de TMB si in conformitate cu prevederile specifice standardelor **NATO, AQAP 2120 si AQAP 2105**
- ◆ S-au revizuit **Regulamentul de Organizare si Functionare TMB, Regulamentul Intern TMB si Regulamentul privind Securitatea si Sanatatea in Munca in TMB**
- ◆ S-a revizuit **Manualul de Politici Contabile**
- ◆ S-a elaborat/revizuit **Politica Salariala TMB**
- ◆ S-a elaborat **Politica pentru Mediu TMB**

Departamentul Sistem Calitate si Organizare a actionat in 2015 in sensul aplicarii unei imbunatatirii continue a modului de organizare si proiectare a Sistemului de Management al Calitatii.

2. Pentru a dovedi conformarea cu cerintele clientilor sai, TMB s-a supus si s-a calificat in urma auditurilor de secunda parte efectuate de catre acestia, asa cum este prezentat in continuare:

În mai 2015, **General Electric Energy Product Europe** a efectuat în TMB un audit de supraveghere pentru produsele fabricate, având ca referential documentația tehnică de execuție produse. În urma auditului, nu s-au constatat neconformități, urmând să continue colaborarea **TMB - General Electric Energy Product Europe**.

3. Pentru dovedi conformarea cu cerintele clientilor sau TMB s-a supus si s-a calificat in urma auditurilor de terță parte efectuate de către acestia, asa cum este prezentat in continuare:

În ianuarie 2015, European Aviation Safety Agency (EASA) împreună cu Autoritatea Aeronautică Civilă Română (AACR) a efectuat în TMB un audit pentru supravegherea organizației de producție Turbomecanica S.A. în conformitate cu prevederile Regulamentului EU nr. 748/2012, Partea 21, Secțiunea A, Subpartea G. În urma auditului, nu s-au constatat neconformități, menținându-se autorizarea acordată de AACR.

În februarie 2015, Autoritatea Aeronautică Civilă Română (AACR) a efectuat în TMB un audit neprogramat pentru supravegherea organizației de producție Turbomecanica S.A. în conformitate cu prevederile Regulamentului EU nr. 748/2012, Partea 21, Secțiunea A, Subpartea G. În urma auditului, nu s-au constatat neconformități, menținându-se autorizarea acordată de AACR.

În iunie 2015, Autoritatea Aeronautică Civilă Română (AACR) a efectuat în TMB un audit programat pentru supravegherea organizației de producție Turbomecanica S.A. în conformitate cu prevederile Regulamentului EU nr. 748/2012, Partea 21, Secțiunea A, Subpartea G. În urma auditului, AACR a întocmit Raportul de Investigație nr. RTI-TMB-2015-SCG-P1_06.2015/15.06.2015 și a constatat 1 neconformitate de nivel 2 și 2 neconformități de nivel 3 (recomandari), prin Rapoartele de Neconformitate/Recomandare TMB-026-TMB-028 anexate la Raportul de Investigație mai sus menționat. Pentru neconformitățile constatate, TMB a efectuat analiza de identificare a cauzelor neconformităților, stabilirea acțiunilor de corecție/corective/preventive adecvate înlăturării lor, care au fost acceptate de AACR. Pentru neconformitățile semnalate, s-au stabilit 4 acțiuni de corecție/corective/preventive, care s-au finalizat în septembrie 2015.

În septembrie 2015, AEROQ a efectuat un audit pentru supravegherea sistemului de managementul calității TMB în conformitate cu prevederile standardului ISO 9001:2008. În urma auditului, AEROQ a întocmit Raportul de Audit nr. 3291/24.09.2015 și nu a constatat neconformități, menținându-se certificarea acordată de AEROQ.

În noiembrie 2015, Autoritatea Aeronautică Civilă Română (AACR) a efectuat în TMB un audit programat pentru supravegherea organizației de producție Turbomecanica S.A. în conformitate cu prevederile Regulamentului EU nr. 748/2012, Partea 21, Secțiunea A, Subpartea G. În urma auditului, AACR a întocmit Raportul de Investigație nr. RTI-TMB-2015-SCG-P2/16.11.2015 și a constatat 1 neconformitate de nivel 3 (recomandare), prin Raportul de Neconformitate/ Recomandare TMB-029 anexat la Raportul de Investigație mai sus menționat. TMB a efectuat analiza de identificare a cauzelor neconformităților și stabilirea corecțiilor și acțiunilor corective/preventive adecvate, care au fost acceptate de AACR. Pentru neconformitatea semnalată, s-a stabilit 1 acțiune de corecție/corectivă/preventivă, care s-a finalizat în decembrie 2015.

În decembrie 2015, AEROQ a efectuat un audit pentru certificarea sistemului de managementul mediului TMB în conformitate cu prevederile standardului ISO 14001:2005. În urma auditului, AEROQ a întocmit Procesul Verbal din 15.12.2015 și nu a constatat neconformități, acordând certificatul nr. 811M/22.12.2015, cu valabilitate până la data de 13.09.2018.

4. Pentru a garanta conducerii TMB, clientilor si organismelor de certificare corecta implementare a cerintelor sistemului de management al calitatii / management al mediului si mentinerea eficienței si eficacitatii acestora, Departamentul Sistem Calitate și Organizare a derulat in 2015 audituri interne / externe asa cum se prezinta in continuare:

4.1 Audituri interne de sistem

Derularea auditurilor interne pentru sistemul de management calitate s-a realizat in conformitate cu Planul de Audit PA-TMB 2015, aprobat de Directorul General.

In anul 2015 s-au efectuat 52 audituri în care s-au constatat 19 neconformități pentru care s-au stabilit 46 acțiuni corective care au fost finalizate in proporție de 83%, unele fiind programate în anul 2016.

Derularea auditurilor interne pentru sistemul de management mediu s-a realizat in conformitate cu Planul de Audit PA-TMB 2015, aprobat de Directorul General.

În anul 2015 s-au efectuat **2 audituri** în care s-au constatat **5 neconformități** pentru care s-au stabilit **5 acțiuni corective** care au fost finalizate în proporție de 100%.

4.2. Audituri interne de produs

Derularea auditurilor interne de produs s-a realizat în conformitate cu **Planul de Audit PA-TMB 2015**, aprobat de **Directorul General**.

În anul 2015 s-au efectuat **9 audituri** în care s-au constatat **14 neconformități** pentru care s-au stabilit **33 acțiuni corective** care au fost finalizate în proporție de 100%.

4.3. Audituri interne de proces

Derularea auditurilor interne de proces s-a realizat în conformitate cu **Planul de Audit PA-TMB 2015**, aprobat de **Directorul General**.

În anul 2015 s-au efectuat **15 audituri** în care s-au constatat **20 neconformități** pentru care s-au stabilit **29 acțiuni corective** care au fost finalizate în proporție de 83%, unele fiind programate în anul 2016.

4.4. Audituri externe la furnizori

Derularea auditurilor externe la furnizori s-a realizat în conformitate cu **Planul de Audit PA-TMB 2015**, aprobat de **Directorul General**, astfel:

În martie 2015, TMB a efectuat la **Molle Industriali Conte** un audit programat pentru supravegherea furnizorilor pentru programul **AgustaWestland** în conformitate cu prevederile **Regulamentului EU nr. 748/2012, Partea 21, Secțiunea A, Subpartea G**. În urma auditului, **TMB** a întocmit **Raportul de Audit nr. B1.1F/27.03.2015** prin care s-au semnalat **2 observații** și s-au indicat **5 propunerile de îmbunătățire**, acceptate de reprezentantul furnizorului. Deoarece nu s-au constatat neconformități, echipa de audit **TMB** a propus menținerea furnizorului **Molle Industriali Conte** (cod IT-0331) în **Lista de Furnizori Aprobați TMB**, cu statutul “Acceptat Necondiționat”.

5. Pentru asigurarea monitorizării performanței proceselor TMB în scopul creșterii satisfacției clientilor cu privire la calitatea produselor/serviciilor livrate și sporirii atraktivității acestor produse/procese pe piața sectorului aeronomic, în anul 2015 s-au derulat urmatoarele acțiuni:

5.1 Prin procedura generală PG SMQ-05 “Analiza managementului”, au fost stabiliți indicatorii cheie de proces necesari atingerii obiectivelor strategice și de calitate și care influențează nivelul de satisfacție client. Acești indicatori sunt:

- **Indicatorul I1 (gradul de respectare a termenelor de livrare)** are un trend crescător și se încadrează în obiectivul propus ($100\% \pm 3\%$) având valoarea globală de 99,00%;
- **Indicatorul I2 (gradul de respectare a cantităților solicitate de clienții TMB a fi livrate)** are un trend descrescător și se încadrează în obiectivul propus ($100\% \pm 3\%$) având valoarea globală de 97,46%;
- **Indicatorul I3 (gradul de nerespectare a cerințelor documentației tehnice de execuție - neconformități și rebuturi)** are un trend crescător și se încadrează în obiectivul propus ($\leq 0,75\%$) cu o valoare globală de 0,35%;
- **Indicatorul I4 (gradul de neasigurare a conformității produselor livrate - reclamații clienți)** are un trend crescător și se încadrează în obiectivul propus ($\leq 0,5\%$) cu o valoare globală de 0,47%;
- **Indicatorul I5 (costurile non-calității)** are un trend descrescător și se încadrează în obiectivul propus ($\leq 5\%$ din valoare antecalcul comenzi interne producție afectată) cu valoarea globală de 1,74%.

5.2 În domeniul proceselor speciale și al activității laboratoarelor de calitate, și în anul 2015 s-a continuat de o maniera ascendentă politica de satisfacere a cerințelor clientului, cat și creșterea nivelului de atractivitate prezentat de societate pentru potentialii clienți activi în domeniul industriei aerionate prin urmatoarele acțiuni :

5.2.1. Acreditare procese speciale

Acreditarea de terță parte NADCAP a proceselor speciale

Evenimentele cu cea mai puternică semnificativă privind creșterea nivelului de atraktivitate a TMB în piața industriei aeronaute raman **acreditările și reacreditările NADCAP**.

În anul **2015** s-au **reacreditat** urmatoarele procese speciale:

În aprilie 2015, NADCAP a desfășurat în **TMB** un audit de reacreditare a **proceselor de control nedistructiv** instalate în **TMB** conform cerințelor **AC7114**. În timpul auditului s-a constatat **1 neconformitate minoră** care a fost corectată până la încheierea auditului. Ca urmare, **procesul a fost reacreditat cu valabilitatea acreditării de 24 Iunii (Program de Merit)** (dată expirare certificat: **30 aprilie 2017**).

În iunie 2015, NADCAP a desfășurat în **TMB** un audit de reacreditare a **proceselor compozite (lipire cu adeziv)** instalate în **TMB** conform cerințelor **AC7118**. În urma auditului nu s-au constatat neconformități. Ca urmare, **procesul a fost reacreditat cu valabilitatea acreditării de 24 Iunii (Program de Merit)** (dată expirare certificat: **31 octombrie 2017**).

În iunie 2015, NADCAP a desfășurat în **TMB** un audit de reacreditare a **proceselor de îmbunătățire suprafete (ecruișare)** instalate în **TMB** conform cerințelor **AC7117**. În urma auditului s-a constatat **1 neconformitate minoră** pentru care s-au stabilit corecțiile și acțiunile corrective/preventive necesare, acestea fiind finalizate și acceptate de **NADCAP**. Ca urmare, **procesul a fost reacreditat cu valabilitatea acreditării de 24 Iunii (Program de Merit)** (dată expirare certificat: **31 octombrie 2017**).

În iunie 2015, NADCAP a desfășurat în **TMB** un audit de reacreditare a **proceselor de procesare chimică** instalate în **TMB** conform cerințelor **AC7108**. În urma auditului s-a constatat **1 neconformitate minoră** pentru care s-au stabilit corecțiile și acțiunile corrective/preventive necesare, acestea fiind finalizate și acceptate de **NADCAP**. Ca urmare, **procesul a fost reacreditat cu valabilitatea acreditării de 24 Iunii (Program de Merit)** (dată expirare certificat: **31 octombrie 2017**).

În octombrie 2015, NADCAP a desfășurat în **TMB** un audit de reacreditare a **proceselor de tratamente termice** instalate în **TMB** conform cerințelor **AC7101 și AC7102**. În urma auditului s-au constatat **2 neconformități (1 majoră și 1 minoră)** pentru care s-au stabilit corecțiile și acțiunile corrective/preventive necesare, acestea fiind finalizate și acceptate de **NADCAP**. Ca urmare, **procesul a fost reacreditat cu valabilitatea acreditării de 18 Iunii (Program de Merit)** (dată expirare certificat: **31 iulie 2017**).

5.2.2. Certificari de procese de secunda parte

5.2.2.1. Certificari AgustaWestland (Finmeccanica S.p.A. - Helicopters Division)

În acest an s-au **mentinut toate certificările de procese speciale și de laborator** obținute anterior.

S-au transmis catre client dosarele de recalificare și s-au obținut recalificările pentru urmatoarele procese:

- examinare nedistructivă magnetică conform IT12/ 0199/02 (valabilitate: 03.08.2018);
- tratamente termice oțeluri (5025) conform IT 12/0271/02 (valabilitate: 31.08.2018);
- tratamente termice oțeluri (CEMCALIR) conform IT 12/0194/02 (valabilitate: 29.09.2018);
- tratamente termice aliaje oțel conform IT 12/0200/02 (valabilitate: 29.09.2018);
- tratamente termice oțeluri (5015) conform IT 12/0274/02 (valabilitate: 29.09.2018);
- filetare prin rulare conform DQP IT12/0256/02 (valabilitate: 20.09.2018);
- examinare nedistructivă cu lichide penetrante conform DQP IT12/193/02 (valabilitate: 11.01.2019);
- verificare pată de contact (Green Run Test) conform DQP 1854 (valabilitate: 22.01.2019).

De asemenea, s-a transmis catre client dosarul de calificare și s-a obținut calificarea pentru urmatoarele procese noi:

- asamblare prin fretare conform DQP IT12/0458/00 (valabilitate: 29.09.2018).

5.2.2.2. Certificari General Electric

In acest an s-au mentinut toate certificarile de procese speciale si de echipamente obtinute anterior.

5.2.2.3. Introducere de repere noi in productie

In perioada anului 2015 s-au introdus in fabricatie **27 repere noi** componente a **3 ansamble distincte** pentru clientul **General Electric Power and Water (GEPW) Hungary**. Pentru aceste repere s-au realizat **27 dosare FAlextern** din care **25** sunt aprobatе si **2** sunt in curs de aprobatе ,dosarele fiind transmise la **CLT**. Cu inchiderea acestor dosare **conditiile tehnologice de fabricatie si criteriile de acceptare a conformitatii** respectivelor repere sunt omologate , ceeace permite trecerea la productia de serie .(Atasat este tabelul cu **situatia FAI 2015**).

Pentru clientul **Finmecanica Italia (Agusta-Westland)** s-au introdus in fabricatie **4 repere noi** pentru care s-au intocmit **4 dosare FAlextern** din care **3** sunt aprobatе ,iar **1** este in curs de aprobatе, dosarul fiind trimis la **CLT**. Prin integrarea in **TMB** a acestor repere se continua procesul de asimilare a pachetului nou de repere pentru Cutia de Transmisie Principala de la elicopterele **FNM Italia**. Suplimentar , la acest client, la **26 de repere** aflate in productia curenta, s-au realizat un numar de **8 dosare FAI intern** (modificari administrative) si **18 dosare FAI** externe datorate unor modificari tehnologice.

In aceasta perioada s-au introdus in reparatie **2 repere de Ansamble Mecanice IAR 330 si 2 repere de TURMO IV CA** pentru care s-au intocmit **dosare FAI intern** . Extinderea continua de asimilare in **TMB** a diverselor solutii de reparatie asociate unor repere din produsele licentiate asigura largirea posibilitatilor de intretinere a acestora prin interventiile reparatorii din cadrul **TMB**.

Stadiul aprobarii reperelor mentionate mai sus, se regaseste in tabelul de mai jos:

GEPW Hungary				
Nr.Crt.	Nr. reper	Nr. FAI	Status	Nr. aprobatе
1	117E4036G005 ASSY	CQ-0221	Aprobat	SQ-03244.1
2	117E4037G005	CQ-0220	Aprobat	SQ-03244.1
3	154D7501P001	CQ-0180	Aprobat	SQ-03244.1
4	188C9446P001	CQ-0208	Aprobat	SQ-03244.1
5	188C9447P001	CQ-0159	Aprobat	SQ-03244.1
6	188C9448P001	CQ-0207	Aprobat	SQ-03244.1
7	237C5401P001	CQ-0211	Aprobat	SQ-03244.1
8	314A5157P001	CQ-0209	Aprobat	SQ-03244.1
9	314A5157P002	CQ-0210	Aprobat	SQ-03244.1
10	355B6447P001	CQ-0160	Aprobat	SQ-03244.1
11	355B6447P002	CQ-0161	Aprobat	SQ-03244.1
12	40988	CQ-0206	Aprobat	SQ-03244.1
13	40989	CQ-0166	Aprobat	SQ-03244.1
14	129E9007G001 ASSY	CQ-0495	Aprobat	SQ-076023
15	129E9006G001	CQ-0496	Aprobat	SQ-076023
16	101E2244P001	CQ-0497	Aprobat	SQ-076023
17	166D1604P001	CQ-0499	Aprobat	SQ-076023
18	166D1604P002	CQ-0500	Aprobat	SQ-076023
19	166D1630G001	CQ-0498	Aprobat	SQ-076023
20	188C9446P002	CQ-0501	Aprobat	SQ-076023
21	314A5157P003	CQ-0502	Aprobat	SQ-076023
22	314A5157P004	CQ-0503	Aprobat	SQ-076023
23	201E3031G001 ASSY	CQ-0504	Aprobat	SQ-076025
24	201E3032G002	CQ-0505	Aprobat	SQ-076025
25	154D7500P001	CQ-0713	Aprobat	SQ-003231
26	203D2114P001	CQ-1037	Trimis la aprobatе	
27	117E8221E	CQ-1156	Trimis la aprobatе	

FINMECANICCA (AGUSTA)				
Nr.Crt.	Nr. reper	Nr. FAI	Status	Nr. aprobare
1	109-0435-31-1	0380	Aprobat	109-0435-31-1_IT1212
2	109-0435-31-1	0390	Aprobat	0390
3	109-0442-01-123	0160	Aprobat	109-0442-01-123_IT1211
4	109-0442-01-131	0780	Aprobat	109-0442-01-131_IT1211
5	109-0442-03-105	0620	Aprobat	0620
6	109-0442-03-105	CQ-1280	Aprobat	CQ-1280
7	109-0443-01-103	CQ-1282	Aprobat	CQ-1282
8	109-0445-02-103	0260	Aprobat	109-0445-02-103_IT1213
9	109-0445-03-1	0045	Aprobat	0045
10	109-0445-08-117		Aprobat	109-0445-08-117_IT1214
11	109-0445-09-1	0047	Aprobat	0047
12	109-0403-14-1	CQ-0289	Aprobat	109-0403-14-1_12_10/CQ-0289
13	109-0403-14-3	CQ-0668	Aprobat	109-0403-14-3_12_10/CQ-0668
14	109-0403-18-1	CQ-0425	Aprobat	109-0403-18-1_12_11/CQ-0425
15	109-0403-19-1	CQ-0426	Aprobat	109-0403-19-1_12_10/CQ-0426
16	109-0405-05-1	0060	Aprobat	109-0405-05-1_IT1214
17	109-0405-72-1	0050	Aprobat	109-0405-72-1_IT1211
18	109-0405-72-1	CQ-0232	Aprobat	CQ-0232
19	109-0406-51-103	CQ-0344	Aprobat	109-0406-51103_12_11/CQ-0344
20	109-0406-53-1	0050	Aprobat	109-0406-53-1_12_11
21	109-0406-54-1	0040	Aprobat	109-0406-54-1_12_10
22	109-0406-55-1	0050	Aprobat	109-0406-55-1_12_11
23	109-0406-55-1	CQ-1286	Aprobat	CQ-1286
24	109-0406-57-1	CQ-0339	Aprobat	109-0406-57-1_12_11
25	109-0406-70-1	0050	Aprobat	109-0406-70-1_12_11
26	109-0406-72-105	0060	Aprobat	109-0406-72-105_12_13
27	109G6320A25-101	1049744	Aprobat	109G6320A25-101_IT1212
28	109G6320A44-101	0010	Aprobat	109G6320A44-101_IT1211
29	109G6320A45-101	0010	Aprobat	109G6320A45-101_IT1211
30	109-0403-04-3	CQ-1131	Trimis la aprobat	
SNIAS				
1	330A31329921	CQ-1174	Aprobat	CQ-1174
2	330A34411321	CQ-1305	Aprobat	CQ-1305
TURMO				
1	0044130080	CQ-1264	Aprobat	CQ-1264
2	0044130120	CQ-1017	Aprobat	CQ-1017

6. Atestari Laborator Central

În perioada anului **2015TMB** a participat la programul de testare încrucisată interlaboratoare-Round-Robin, care a fost organizat de catre Institutul EXOVA Toulouse -Franța, și susținut de grupul de firme **Airbus, General Electric Aero, Safrane Grup, Eurocopter, MTU și GKN**. Procedeele de laborator supuse de catre TMB testarii încrucisate au fost următoarele :

- **duritate Rockwell / Vickers**, kit 6-1 pe oțel
- **duritate Brinell / Rockwell B**, kit 6-2 pe aluminiu
- **microduritate**, kit 6-3 pe oțel cementat
- **conductivitate electrică**, kit 10-7 pe aluminiu.
- **ceată salină**, kit 7-1

La toate kiturile prezentate mai sus și procesate în laboratoarele TMB s-au obținut rezultate încadrate în **clasele 1 și 2 de performanță**. În acest mod **TMB** continua să asigure indeplinirea cerintelor NADCAP și a clientilor GEAE, Rolls Royce și Finmeccanica Spa, privitoare la procedeele de laborator menționate.

7. Reclamatii / Sesizari

In perioada anului **2015**,TMB a primit din partea clientilor un numar de **34 reclamatii**, din care :

- 6 de la clientii externi (2 reclamatii de la **FINEMECCANICA (AGUSTA-WESTLAND)**, 3 reclamatii de la **ROLLS-ROYCE** si 1 reclamatie de la **GEAE**; situatia acestora este prezentata in tabelul 7.1 de mai jos:

-28 de la clientii interni (18 reclamații de unități militare M.Ap.N și 10 reclamări de la IAR Brasov); situația acestora este prezentată în tabelul 7.2 de mai jos.

În cadrul procesului de analiză și soluționare a R/S au rezultat acțiuni corrective și preventive menite să corecteze, să consolideze sau să îmbunătățească performanțele procesuale.

7.1.Reclamatii/sesizări piese client extern

Nr. total R/S:	6	Reclamații
Client - reper R/S (nr. bucăți afectate):		
- AW - 109-0403-14-3 (1 buc.)	1	Reclamație
- AW - 109-0403-14-1 (1 buc.)	1	Reclamație
- RR - FW73730 (80 buc.)	2	Reclamații
- RR - V926368 (27 buc.)	1	Reclamație
- GEAE – 5023T70P01 (1 buc.)	1	Reclamație

Situatia actiunilor corective si preventive este indicata mai jos:

Număr total ACP :	6
Număr total R/S respinse:	1
Număr total ACP închise:	5
Număr total ACP deschise:	0

7.2 Reclamatii/sesizări produse client intern

Număr total R/S:	34	Reclamatii / Sesizari
Număr total de R/S pe categorii de produse:		
- motor TURMO	2	Reclamații
- motor VIPER	3	Reclamații
- palier ventilator PV	2	1 Reclamatie / 1 Sesizare
- termocouple allison	2	Reclamații
- ansamblu fuzetă-manșon	2	Reclamații
- bloc regulator BR	4	Reclamații
- rampă termocouple motor VIPER	1	Reclamație
- transmițător presiune ulei TPU	1	Reclamație
- micropompă	1	Reclamație
- TGB AW	6	4 Reclamatii / 1 Sesizari
- bloc demaraj	5	Reclamații
- cutie transmisie spate CTS	1	Reclamație
- arbore transmisie spate AT	1	Reclamație
- cutie transmisie principala CTP	2	Reclamații
- altele	1	Reclamatii

Număr total R/S de la clienți interni:	28
UM 01836	7
UM 01838 Boboci	2
UM 01945 E Timisoara	4
UM 01961 Otopeni	5
IAR Brasov	10
Număr total R/S închise:	26
Număr total R/S deschise:	8

8. Protectia Nucleara

În anul 2015, din punct de vedere al protecției nucleare, a fost întocmite și transmise la **CNCANCereri si dosare** pentru obținerea autorizațiilor privitoare la deținerea **generatorului de raze X** **Eresco MF42** și detinerea unui număr de 19 repere ale motorului **Viper**, fabricate din materialul **MSRR 8014** cu conținut de thoriu. S-au obținut autorizatiile necesare cu urmatoarele termene de valabilitate:

- **Autorizatia VI 926/2015**pentru Deținerea generatorului de raze X **Eresco MF42** cu valabilitate până 09.06.2017;
- **Autorizatia VI 070/2016**, pentru deținerea pieselor Viper din material MSRR 8014, cu valabilitate până în 17.01.2018.

Autorizatiile permit desfasurarea activitatilor de CND cu radiații penetrante și pastrarea in conditii legale a materialelor radioactive fabricate din aliaj de Magneziu cu conținut de 2,5 – 4% Thoriu.

9. Protectia Mediului

9.1 Autorizatia Integrata de Mediu

Prin programul de mediu pentru anul **2015**, **TMB** a întocmit și transmis **cererile si dosarele de evaluare si autorizare** pentru :

- **autorizatia Integrala de mediu ,conform legea 273/2013 privind emisii industriale si OM 818/2003 privind aprobarea proceduri de emitere a autorizatiei integrate de mediu**, (autorizația detinută expira in finalul anului 2015);
- **autorizatia de gospodaririe a apelor, conform Legii 107/1996 privind legea apelor si a OMMGA nr. 662/2006 privind procedura si competentele de emitere a autorizatiei de gospodarire ape**, (autorizarea detinuta expira in finalul anului 2015);
- **auditul energetic ,conform Legii 121/2014 privind Eficiența energetică**.

TMB a obținut de la autoritățile de reglementare republicane următoarele autorizări/evaluari :

-Autorizatia Integrala de Mediu cu nr. 5/11.02.2016pentru intreaga societate si sectorul acoperiri metalice valabila 10 ani; emisă de **Agentia de Protecția Mediului București**;

-Autorizatie Gospodarire Ape nr.507/B din 28.12.2015, valabila 2 ani emisă de **Administrația Națională „Apele Romane”**.

- Evaluarea energetică din decembrie 2015 solicitată de Sc TMB SA, conform comanda 6583/07.09.2015 din partea SC QURTZ MATRIX SRL cu rezultatele favorabile, și predat la **SC TMB SA** cu proces verbal de predare primire **Nr. 34507/28.01.2016**

Pentru conformarea deplina cu prevederile din autorizatii si din evaluarea energetică s-au stabilit o serie de obiective și actiuni, preluate în Programul Sistemului de Management al Mediului al TMB și în Planul de Investiții pe 2016, actiuni care sunt în curs de desfășurare.

Autorizările mai sus menționate și evaluarea energetică permit funcționarea în condiții de deplină legalitate a instalațiilor, echipamentelor și proceselor existente în SC TMB SA.

In anul 2015, nu s-au înregistrat incidente de mediu și nici poluari ale apelor uzate sau aerului peste valorile maxim admise de legislație în vigoare.

La controlul Gărzii Naționale de Mediu încheiat cu PV nr. 229/25.06.2015 au fost notificate unele întârzieri în întocmirea unor documentație asociate autorizației precum și neînceperea evaluării energeticem deja solicitată anterior. Aceste lipsuri au fost rezolvate, închiderea lor fiind raportată la autoritățile de reglementare și control.

9.2. Certificarea sistemului de Management al Mediului

În urma cererii de certificare, recertificare și supraveghere a sistemului de management nr. 009 din 13.07.2015, **SCTMB SA** a fost auditată de **SC AEROQ SA**, în vederea acreditării Sistemului de Management al Mediului în conformitate cu cerințele standardului SR EN ISO 14001:2005 – Sistemul de Management de Mediu. Ca urmare a acestui audit **SC TMB SA** a primit certificatul 811M/22.12.2015, cu o valabilitate de 3 ani până pe 13.09.2018.

10. Instruirile Personalului

În decursul anului 2015, în conformitate cu prevederile **Planului de Instruire Periodică Personal TMB**, prin cursuri de instruire și atestare specifice au fost asigurate și menținute competențele necesare celor 116 operatori, inspector și laboranți pentru procese speciale și laboratoare, realizându-se efectiv un număr de 33 instruiriri specifice.

I. ACTIVITATEA DE RESURSE UMANE

Managementul societății a asigurat desfasurarea activitatilor de Productie, Asigurarea Calității, Financiar - Contabilitate, Marketing - Vanzari și Resurse Umane prin compartimentele de specialitate.

Numar mediu de salariați la 31.12.2015 a fost de 404.

Varsta medie a personalului la aceeași data a fost de 48.64 de ani, în scadere de la valoare de 49.5 ani înregistrată în anul 2014.

În perioada ianuarie – decembrie 2015, au plecat din societate un număr de 50 salariați și au fost angajate 135 persoane.

Total cheltuieli cu beneficiile angajaților, efectuate în anul 2015, a fost în suma de -22.301.787 lei, din care:

- cheltuieli cu salarii:	16.667.206lei;
- salarii compensatorii:	528.176 lei;
- tichete de masa:	759.452 lei;
- tichete cadou:	211.240 lei;
- contribuții la asigurări și protecție socială:	4.135.713lei.

Politica de personal a companiei cu privire la scolarizarea, perfectionarea și atestarea personalului a fost bine sustinută în ceea ce privește instruirile interne, iar bugetul alocat instruirilor externe a crescut. Instruirile s-au derulat în conformitate cu planul aprobat pentru anul 2015.

În conformitate cu aceasta societatea a investit în cursuri de creștere a competențelor și abilităților personalului TESA și management suma de 20.733 lei și suma de aproximativ 56.852 lei pentru participarea la cursuri de perfectionare și atestare în exteriorul companiei.

În interiorul companiei s-au efectuat cursuri de perfectionare și atestare care au totalizat un număr de aproximativ 3.033 de ore pentru 154 salariați.

În perioada analizată un număr de numai 38 salariați au participat la scolarizări și diferite cursuri de calificări/policalificări, însumând 2.551 de ore de curs.

Costurile implicate in cursul anului 2015 in procesul de recrutare au fost de aproximativ 445 lei.

Ponderea cheltuielilor cu personalul in cifra de afaceri realizata pe anul 2015 a fost de 32,26%.

In ceea ce priveste gradul de sindicalizare al societatii, 64.26% dintre salariatii societatii sunt membri de sindicat.

Referitor la nivelul de pregatire si specializare a personalului situatia se prezinta astfel:

- 25.18% salariat cu studii superioare – 105 persoane, din care:
  - absolventi doctorat: 1 pers.
  - Studii post universitare 4 pers EMBA
- 47.48% salariat cu studii liceale si postliceale - 198 persoane
- 23.02% salariat absolventi de scoala profesionala - 96 persoane
- 4.31% salariat absolventi de scoala generala - 18 persoane

Raporturile dintre administratie si salariat sunt reglementate in baza Contractului Colectiv de Munca pe anii 2015-2016. Climatul socio-profesional este monitorizat permanent, existand un sistem de comunicare intre partenerii sociali care sa nu permita aparitia de stari conflictuale, care de altfel in 2015 au fost inexistente.

Evaluarea aspectelor legate de protectia si securitatea muncii

Problemele cu implicatii directe si indirecte asupra protectiei si securitatii muncii in cadrul TMB prezinta o prioritate in politica societatii fiind tratate in stransa corelatie cu prioritatile legate de dezvoltarea economica, sanatate si instruire.

In cadrul conducerii societatii, exista in permanenta monitorizare asigurarea conditiilor optime de realizare a activitatii de productie , cu respectarea conditiilor de securitate a activitatii intregului personal.

Astfel, in anul 2015, un loc prioritara pe lista investitiilor l-a ocupat modernizarea Sectiei de Procese Speciale.

In cadrul acestei activitatii s-a urmarit atat modernizarea echipamentelor, cat si imbunatatirea conditiilor de lucru, prin realizarea unei instalatii de incalzire moderne, igienizarea intregii sectii, precum si inlocuirea in totalitate a tamplariei metalice vechi cu tamplarie termopan si panouri termoizolante.

De asemenea, au fost modernizate spatiile de lucru pentru personalul TESA aferent acestei sectii.

Totodata s-a inceput si programul de modernizare a instalatiilor de ventilatie si evacuare astfel incat sa asigure o protectie sporita atat personalului cat si mediului.

De asemenea, in programul de investitii din anul 2015 a fost cuprinsa si modernizarea spatiului destinat activitatii de sudura atat, cu robot cat si manuala.

Noua hala modernizata a fost dotata cu sala de masa, grupuri sanitare , precum si cu spatii destinate vestiarelor personalului ce isi desfasoara activitate in acest loc.

Prin programul de protectia si securitatea muncii pentru anul 2015, s-au desfasurat toate activitatile necesare pentru respectarea Legii Securitatii si Sanatatii in munca nr. 319/2006 si a normelor metodologice de aplicare, precum si a celorlate acte legislative din domeniu, in vigoare, prin luarea urmatoarelor masuri:

- evaluarea riscurilor pentru securitatea si sanatatea in munca la toate locurile de munca;
- in baza evaluarii riscurilor s-au luat masuri de preventie care sa asigure imbunatatirea nivelului securitatii si al protectiei sanatatii lucratorilor;
- s-au completat materialele de SSM, conform legislatiei actuale, care se utilizeaza la efectuarea instructajelor periodice de SSM pentru angajatii TMB precum si pentru stabilirea masurilor necesare desfasurarii in conditii de securitate a proceselor tehnologice;

- s-a achizitionat echipament de lucru pentru tot personalul TESA,
- s-a asigurat aprovizionarea cu materiale igienico-sanitare (creme de protectie etc.) in conformitate cu prevederile din Normativul intern;
- a fost finalizata achizitionarea de incaltaminte de protectie de protectie pentru personalul care desfasoara activitati in afara halelor de productie
- au fost achizitionate solutii de spalare urgenza a ochilor pentru personalul din Atelierele de Galvanizare, Stocare-Ambalare si Vopsitorie si masti de protectie respiratorie pentru personalul din cadrul Laboratorului de control nedistructiv, precum si masti noi , conform cu ultimele cerinte in domeniu pentru sudori;
- Pentru personalul ale carui activitati se desfasoara in mediu toxic, a fost achizitionat, conform normativelor in vigoare, antidot constand in lapte praf si apa minerala;
- s-au intretinut si reparat grupurile sanitare, vestiarele, spalatoarele, dusurile, etc., in toate sectiile de productie;
- s-au prelungit autorizatiile instalatiilor de ridicat si instalatiilor sub presiune detinute de **TMB** (in conformitate cu prescriptiile CNCIR) ;
- s-au efectuat investigatiile anuale obligatorii de medicina muncii pentru personalul angajat; in urma primirii Raportului de supraveghere medicala, s-a concluzionat faptul ca nu au fost semnalate boli profesionale la angajatii examinati, nefiind necesara schimbarea locului de munca pentru niciunul dintre acestia.

In cursul anului 2015, in **TMB** nu s-au inregistrat accidente de munca sau boli profesionale .

J. ACTIVITATEA DE VANZARI-MARKETING

In anul 2015, piata externareprezentata in principal de componente si subansamblele pentru motoare de aviatie, cumuleaza eforturi de recastigare astabilitatii pozitiei, prin procesul de re-branding al companiei si prin participarea la targurile internationale Paris Airshow si Dubai Airshow.

Procesul de re-branding a avut ca scop cresterea vizibilitatii **TMB** la nivel international prin crearea unei imagini noi, sustinute de reorganizarea web-site-ului companiei, modificarea siglei si crearea de materiale de promovare bazate pe noile principii de imagine ale companiei care sa cuprinda capacitatatile certificarii si realizarile actuale.

In consecinta in anul 2015 **TMB** a adus modificarile in:

- Brosura companiei
- Pliantul companiei
- Web-site-ul companiei
- Logo-ul companiei
- Prezentarea .ppt a companiei
- Filmul de prezentare al companiei

Materialele au fost prezентate cu succes la targurile anului 2015 unde **TMB** a participat cu stand propriu pentru a reintra in atentia marilor companii de profil.

Participarea la Paris Airshow a fost sustinuta cu prezena unor reprezentanti **MapNcare** au sprijinit **TMB** in reluarea discutiilor cu AIRBUS Helicopters si Turbomeca in vederea unei posibile colaborari viitoare pe parte de productie dar si in ceea ce priveste aprovizionarea **TMB** cu repere specifice reparatiilor de motoare cu turbina de gaz pentru aeronave si ansamble mecanice de elicopter.

Participarea la Dubai Airshow a avut ca scop principal cresterea vizibilitatii si reluarea afirmatii capacitatilor **TMB** la nivel international.

Utilizand noile materiale de promovare **TMB**, a reusit sa recastige increderea companiei **GE Power & Water - Ungaria**, cu care **TMB** a negociat la jumatea anului 2015, un program de colaborare concretizat in comenzi ferme in valoare totala actuala de 3.890.350,00 EURO (din care 2.938.800,00 EURO este suma aferenta anului 2016 care urmeaza a fi suplimentata in continuare), cu certitudinea de extindere a programului pe urmatorii ani, prin semnarea unui LTA pana la sfarsitul anului 2016. Extinderare programului are in vedere suplimentarea capacitatilor de tratament termic obiect inclus in planul de investitii pe anul 2016.

Este important de remarcat in continuare mentinerea cu succes a autorizarii acordate de **Autoritatea Aeronautica Civila Romana** pentru fabricatia de produse/componente/echipamente pentru echiparea elicopterelor tip **AW109** si respectiv **AW119 – FINMECCANICA (AGUSTA WESTLAND) ITALIA** (conform Certificatului nr **RO.21G.0008/02.12.2014**).

In baza acestei autorizari, **TMB**a continuat in 2015 livrarea de subansamble complete de cutii de transmisie spate pentru elicopter (fabricatie, montaj, incercare) si va continua sa dezvolte programe de cooperare cu **FINMECCANICA ITALIA** si in anul 2016.

Totodata, **TMB** a reusit sa consolideze si sa dezvolte realtia cu **AGUSTA WESTLAND – FINMECCANICA** prin introducerea in fabricatie a loturilor Demo pentru 13 repere ce urmeaza a fi asimilate in cursul anului 2016.

Pe piata interna, pentru produsele din profilul aeronautic, **TMB** este in continuare, unicul producator si reparator de motoare cu turbină de gaz pentru aeronave si ansamble mecanice de elicopter din Romania, principalii clienti fiind M.Ap.N. (S.M.F.A., S.M.F.N.), S.C. IAR S.A. Brasov si S.R.I.

Alocarile bugetare aferente anului 2015 au fost marcate semnificativ de situatia politica internationala si cu preponderenta din aria geografica a Romaniei, care a obligat Guvernul la o crestere considerabila a volumului de comenzi ferme/contracte care au fost atribuite **TMB** pentru reparatiile produselor aeronautice din dotarea M.Ap.N. si S.R.I.

In conditiile prezente, in care criza in zona se mentine dominanta si in care situatia politica internationala actuala nu este ferita de conjuncturi conflictuale, piata interna constituie in continuare pentru anul 2016 o oportunitate de consolidare a cifrei de afaceri a companiei, prin continuarea programelor de inzestrare ale M.Ap.N atat in ceea ce priveste mentinerea la parametrii optimi a tehnicii de lupta existente cat mai ales prin continuarea programelor de modernizare elicoptere cu sistem SOCAT si de asemenea, a programelor de mentenanta aferente flotei de avioane IAR 99 SOIM (prin aducerea in parametrii optimi de functionare a unui numar considerabil de motoare VIPER 632-41M ce echipeaza aceste avioane).

TMB are in continuare ca obiectiv major si in anul 2016 incarcarea eficienta a capacitatii de fabricatie in domeniul prelucrarilor mecanice, corelat cu flexibilitatea de a raspunde nevoilor specifice fiecarui client (de exemplu livrari "just in time", acceptarea fluctuatiei rezonabile a cerintelor clientilor, existenta unui stoc rezonabil de siguranta de piese finite etc). Corelata cu politica de globalizare a fabricatiei de piese in piata mondiala, politica aplicata de marile companii, aceasta directie strategica a companiei noastre are ca obiectiv marirea cifrei de afaceri in anul 2016 cu 16.6% fata de cifra targetata in anul 2015, respectiv atingerea targetului de 70.000.000 lei / corespunzator unei cresteri a cotei EBITDA cu 12% fata de 2015.

Tot ca directie strategica, compania are in vedere in continuare, in paralel cu dezvoltarea ampla a programelor cu GE Power & Water - Ungaria, recuperarea relatiei de afaceri cu firma General Electric Aircraft Engines SUA si clientii sai, precum si cu firma Rolls-Royce.

In plus fata de aspectele prezentate, **TMB** ia in considerare pentru anul 2016 o politica de marketing agresiva, incluzand in bugetul de marketing alocat pentru anul 2016 participarea companiei la un numar de sase evenimente promotionale interne si internationale (targuri/expozitii) precum:

Aerospace Meetings Romania (14-16 martie 2016),
Black Sea Defense and Aerospace – BSDA (18-20 mai 2016),
ASD DAYS UK (3-4 Mai 2016),
ILA BERLIN AIRSHOW (1-3 iunie 2016),
FARNBOROUGH AIRSHOW (11-17 iulie 2016),
AIRTEC MUNICH AIRSHOW (25-27 oct 2016),

Cu aceasta ocazie vor fi prezentate pe piata externa dar si interna capabilitatile companiei, programele pe care dorim sa le dezvoltam in continuare, activitati ce speram a fi urmate de cereri de oferta si concretizate in afaceri avantajoase pentru companie in 2016 si pe viitor.

K. GUVERNANTĂ CORPORATIVĂ

Guvernanța corporativă reprezintă conducerea responsabilă și controlul unei societăți comerciale. Din perspectiva guvernanței corporative două aspecte sunt de importanță majoră pentru **TMB**: creșterea încrederii investitorilor, partenerilor de afaceri, clientilor și angajaților în organele de conducere și de control ale companiei, precum și echilibrarea situației economice și după aceea creșterea valorii companiei. Adoptarea unor bune practici și politici de guvernantă corporativă trebuie să devină pentru **TMB** suportul temeinic de dezvoltare solidă, după un proces dificil și costisitor de restructurare a companiei.

Conformarea cu prevederile Codului de Guvernantă Corporativă al Bursei de Valori Bucuresti

Consiliul de administratie al societății a adoptat Regulamentul de Guvernantă Corporativă (RGC) al **TMB**, în conformitate cu Recomandarea 3 din Codul de Guvernantă Corporativă al Bursei de Valori Bucuresti (CGC). RGC cuprinde structurile, responsabilitățile și practicile prevăzute în CGC, ce rezultă din actele constitutive ale **TMB** completate cu prevederile legislative în vigoare și cu recomandările enunțate în CGC.

Regulamentul de Guvernantă Corporativă este disponibil pe pagina web a **TMB** www.turbomecanica.ro. Nivelul de implementare de către **TMB** a principiilor și recomandărilor din CGC sunt raportate în Anexa privind stadiul conformării cu Codul de Guvernanta Corporativa al Bursei de Valori Bucuresti, care va fi comunicată **BVB** împreună cu Raportul anual 2015 și afișată pe pagina web a Societății, www.turbomecanica.ro.

In luna septembrie 2015, Bursa de Valori Bucuresti a emis un nou Cod de Guvernanta Corporativa. In conformitate cu prevederile art.87, alin. 1 si 2 din Codul Bursei de Valori Bucuresti, Cartea I - Titlul II Emitentii si Instrumentele Financiare. **TMB** a adus la cunoștința investitorilor prin Raportul Curent transmis in data de 15.01.2016 stadiul conformării cu Codul de Guvernanta Corporativa al Bursei de Valori Bucuresti, la data 31.12.2015

In Raportul Curent transmis in data de 16.01.2016 **TMB** a respectat un numar de 23 prevederi, din care 4 ideplinite parțial.

Compania nu s-a putut alinea în întregime la un numar de 9 prevederi pentru care managementul va hotără și implementa măsurile necesare pentru a putea fi respectate. Redăm prevederile care nu au fost respectate cu motivul pentru care nu au fost respectate :

A. 1 Toate societatile trebuie să aiba un regulament intern al Consiliului care include termeni de referinta și responsabilitatile Consiliului și funcțiile cheie de conducere ale societatii, și care aplica, printre altele, Principiile Generale din Secțiunea A

Motivul pentru neconformitate: TMB nu a respectat aceasta prevedere neavând un Regulament intern al Consiliului de administratie, însă în Actul Constitutiv, în Regulamentul de Organizare și Funcționare al societății și în Regulamentul de Guvernanta Corporativa sunt stabilite regulile de organizare, funcționare și componentele Consiliului de Administratie.

A.2 Prevederi pentru gestionarea conflictelor de interes trebuie incluse în regulaamentul Consiliului, în orice caz, membrii Consiliului trebuie să notifice Consiliul cu privire la orice conflict de interes care au survenit sau pot surveni.

Motivul pentru neconformitate: TMB nu a respectat aceasta prevedere neavând un Regulament intern al Consiliului de administratie, însă în Regulamentul de Guvernanta Corporativa există Reguli privind conflictul de interes ale membrilor Consiliului de Administratie.

A. 5 Alte angajamente și obligații profesionale relativ permanente ale unui membru al Consiliului, inclusiv poziții executive și neexecutive în Consiliul unor societăți și instituții non-profit, trebuie dezvaluite acționarilor și investitorilor potențiali înainte de nominalizare și în cursul mandatului sau.

Acesta cerează să fie implementată în cursul anului 2016 prin completarea Regulamentului de Guvernanta Corporativa și prin Regulamentul Consiliului de Administratie.

A.6 Orice membru al Consiliului trebuie sa prezinte Consiliului informatii privind orice raport cu un actionar care detine direct sau indirect actiuni reprezentand peste 5% din toate drepturile de vot. Aceasta obligatie se refera la orice fel de raport care poate afecta pozitia membrului cu privire la chestiuni decise de consiliu.

Cerinta urmeaza a fi implementata in cursul anului 2016 prin completarea Regulamentului de Guvernanta Corporativa si prin Regulamentul Consiliului de Administratie.

A.8 Declaratia privind Guvernanta Corporativa trebuie sa contine informatii privind evaluarea Consiliului sub conducerea Presedintelui sau a Comitetului de Nominalizare va rezuma masurile cheie si schimbarile rezultante in urma acesteia. Societatea trebuie sa aiba o politica/ghid privind evaluarea Consiliului cuprinzand scopul, criteriile si frecventa procesului de evaluare.

Cerinta urmeaza a fi implementata in cursul anului 2016.

A.9 Declaratia privind Guvernanta Corporativa trebuie sa contine informatii privind numarul de intalniri ale Consiliului si comitetelor in cursul ultimului an, participarea administratorilor (in persoana si in absenta) si un raport al Consiliului si comitetelor cu privire la activitatile acestora

Cerinta va fi respectata la momentul intocmirii declaratiei pentru anul 2016, respectiv ianuarie 2017.

A.10 Declaratia privind Guvernanta Corporativa trebuie sa cuprinda informatii referitoare la numarul exact de membrii independenti din Consiliul de Administratie sau din Comitetul de Supraveghere.

Cerinta va fi respectata la momentul intocmirii declaratiei pentru anul 2016, respectiv ianuarie 2017.

B. 3 In cadrul responsabilitatilor sale, Comitetul de audit trebuie sa efectueze o evaluare anuala a sistemului de control intern.

Cerinta urmeaza a fi implementata in cursul anului 2016, prin evaluarea anuala a sistemului de control intern.

B.4. Evaluarea trebuie sa aiba in vedere eficacitatea si cuprinderea functiei de audit intern, gradul de adevarare al rapoartelor de gestiune a riscului de control intern prezentate catre comitetul de audit al Consiliului, promitudinea si eficacitatea cu care conducerea executiva solutioneaza deficientele sau slabiciunile identificate in urma controlului intern si prezentarea de rapoarte relevante in atentia Consiliului.

Cerinta urmeaza a fi implementata in cursul anului 2016 .

B.5 Comitetul de audit trebuie sa evaluateze conflictele de interese in legatura cu tranzactiile societatii si ale filialelor acesteia cu partile afiliate.

Cerinta urmeaza a fi implementata in cursul anului 2016

B.6 Comitetul de audit trebuie sa evaluateze eficienta sistemului de control intern si a sistemului de gestiune a riscului

Cerinta urmeaza a fi implementata in cursul anului 2016

B.7 Comitetul de audit trebuie sa monitorizeze aplicarea standardelor legale si a standardelor de audit intern general acceptate. Comitetul de audit trebuie sa primeasca si sa evaluateze rapoartele echipei de audit intern.

Cerinta urmeaza a fi implementata in cursul anului 2016

B.8 Ori de cate ori Codul mentioneaza rapoarte sau analize initiate de Comitetul de audit, acestea trebuie urmate de raportari periodice (cel putin anual) sau ad-hoc care trebuie inaintate ulterior Consiliului.

Cerinta urmeaza a fi implementata in cursul anului 2016

B.9 Niciunui actionar nu i se poate acorda tratament preferential fata de alti actionari in legatura cu tranzactii si acorduri incheiate de societate cu actionarii si afiliati acestora.

Cerinta urmeaza a fi implementata in cursul anului 2016 prin completarea Regulamentului de Guvernanta Corporativa cu prevederi privind actionarii si afiliati acestora.

B.10 Consiliul trebuie sa aiba o politica prin care sa se asigure ca orice tranzactie a societatii cu oricare dintre societatile cu care are relatii stranse a carei valoare este egala sau mai mare de 5% din activele nete ale societatii (conform ultimului raport financiar) este aprobata de Consiliu in urma unei opinii obligatorii a comitetului de audit al Consiliului si dezvaluita in mod corect actionarilor si potentialilor investitori, in masura in care aceste tranzactii se incadreaza in categoria evenimentelor care fac obiectul cerintelor de raportare.

Acest punct nu este aplicabil in **TMB** datorita faptului ca societatea nu are relatii stranse cu alte companii a caror valoare este egala sau mai mare de 5% din activele nete ale **TMB**.

C.1 Societatea trebuie sa publice pe pagina sa de internet politica de remunerare si sa includa in Raportul anual o declaratie privind politica de remunerare in cursul perioadei anuale care face obiectul analizei.

Motivul pentru neconformitate : Politica de remunerare a administratorilor si a Directorului General este cea prevazuta in Contractul de administrare.

D.2 Societatea va avea o politica privind distributia anuala de dividende sau alte beneficii catre actionari, propusa de Directorul General sau de directorat si adoptata de Consiliu, sub forma unui set de linii directoare pe care societatea intentioneaza sa le urmeze cu privire la distributia profitului net.

Cerinta urmeaza a fi implementata in perioada urmatoare prin elaborarea unei reglementari in acest sens.

D.3 Societatea va adopta o politica in legatura cu previziunile, fie ca acestea sunt facute publice sau nu. Cerinta urmeaza sa fie implementata in perioada urmatoare prin elaborarea unei politici in legatura cu previziunile.

Structuri de guvernanta corporativă și componența CA

TMB este o societate comercială care funcționează în conformitate cu Legea societăților comerciale nr. 31/1990, modificată și completată. Societatea a făcut parte din oferta publică inițiată de Guvernul României în anul 1995, sub denumirea de "Program de Privatizare în Masă". În urma acestui program Societatea a îndeplinit condițiile de listare pe piață reglementată **Bursa de Valori București (BVB)**, unde a fost listată în data 07.10.1998.

În calitate de emitent Societatea se conformează prevederilor Legii 297/2004, privind piața de capital, și a reglementelor specifice emise de Comisia Națională de Valori Mobiliare (CNVM) în baza numitei legi.

TMB este administrată în sistem unitar de către un Consiliu de Administrație (CA), format din 5 membri aleși de adunarea generală a acționarilor din data de 14.05.2012 pe o perioadă de 4 ani, cu posibilitatea de a fi realeși.

Administratorii în funcție la data de 31.12.2015:

Nume	Functia	Anul primei alegeri	Anul expirării prezentului mandat
Radu Viehmann	Președinte, Director General	2000	2016
Dana Maria Ciorapciu	Administrator neexecutiv	2006	2016
Emilia Manta	Administrator neexecutiv	2006	2016
Grigore Florescu	Administrator neexecutiv	2006	2016
Henriette Spinka	Administrator neexecutiv independent	2008	2016

Membrii CA au adoptat voluntar și autoimpus CGC al BVB, au aprobat regulamentul de CG, care se găsește în limba română pe pagina web a societății www.turbomecanica.ro și raportează către BVB stadiul conformării cu Codul de Guvernanta Corporativa al Bursei de Valori Bucuresti. TMB a depus și eforturile profesionale, legale și administrative necesare pentru a asigura alinierarea la prevederile noului Cod de Guvernanta Corporativa al Bursei de Valori Bucuresti și prezentarea transparentă a acestor rezultate.

Competențele și responsabilitățile CA sunt cele prevăzute în RGC. Președintele CA deține și funcția de director general al Societății.

Au fost formate trei comitete de lucru de către CA, după cum urmează: comitet de audit, comitet de nominalizare și comitet de remunerare. Majoritatea acestor comitete sunt formate din membri neexecutivi ai CA.

Calificarea și experiența profesională a administratorilor este prezentată în CV-urile care pot fi accesate pe pagina web a Societății www.turbomecanica.ro.

Administratorii care ocupă funcții similare în alte societăți emitente din țară sau străinătate sunt:

- Henriette Spinka – administrator la SC Anteco SA Ploiești din anul 2008;

Participarea administratorilor la capitalul social al TMB la 31.12.2015:

Nume	Functia	Nr.acțiuni	% din capitalul social
Radu Viehmann	Președinte, Director General	95.758.800	25.92%
Dana Maria Ciorapciu	Administrator neexecutiv	56.003.876	15.16%
Emilia Manta	Administrator neexecutiv	0	0
Grigore Florescu	Administrator neexecutiv	0	0
Henriette Spinka	Administrator neexecutiv independent	285.000	0.0771

În cursul anului 2015, CA s-a întrunit în 11 sedinte, cel puțin două sedinte pe fiecare trimestru, în prezența a 4-5 dintre membrii săi – și a adoptat decizii care îi permit să își îndeplinească atribuțiile de o manieră efectivă și eficientă. Astfel, la întrunirile sale, CA a analizat rezultatele financiare obținute în perioada de raportare și cumulat de la începutul anului, ca și performanța economică în raport cu bugetul și cu perioada similară a anului trecut.

**PRESEDINTE CONSILIU DE ADMINISTRATIE
DIRECTOR GENERAL**

Ing. RADU VIEHMANN

